

О.В. Отрок,

здобувач вищої освіти ступеня магістра

ДЗ « Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

науковий керівник: **О.П. Гетьман**, викладач кафедри дизайну

ДЗ « Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

УКРАЇНСЬКА СТИЛІСТИКА В ДИЗАЙНІ СУЧАСНИХ ЗАЧІСОК

Мотив сили краси, її незрозумілої, таємної природи пройшов через усю культурну традицію людства, зберігаючи свою значущість і в наш час. Невідома природа краси притягувала багатьох дослідників. Категорія прекрасного не є відірваним від життя поняттям, а є естетичною оцінкою краси, й піддається історично зумовленим змінам.

Автентичність українського народу закована в багатьох артефактах, серед яких можемо назвати історичну українську зачіску. В українській традиційній культурі існували критерії ідеалу краси жіночої вроди, неодмінним атрибутом якої була довга товста коса, яку дівчата намагалися усіляко прикрасити: вплітали в коси різнокольорові стрічки, одягали вінок, штучний або з живих квітів, доповнювали аксесуарами тощо [1]. Дослідник фольклорних традицій Володимир Гнатюк зазначає, що в ХІХ століття дівчата не оминали можливості посилити, увиразнити свою зовнішню привабливість, застосовуючи все, що було під рукою: «...дівчата обтикуються цвітами, чіпляють ленти в коси, закладають пави та гарні пташачі пера...» [2]. На Закарпатті, окрім основної коси, дівчата плели маленькі косички – «дрібущки», на Черкащині в моді було шість кіс, на Поліссі коси прикрашали квітами та платками [3].

Сьогоднішня мода яскраво демонструє нам в сучасній стилістиці моделювання зачісок використання елементів національного костюму. Зокрема в б'юті-індустрії корона з кіс є трендом не лише жіночої, а й чоловічої зачіски.

Практичність використання зачісок в українському стилі засвідчують популярні варіації плетіння. Довге волосся можна заплітати в дві коси, розділивши їх проділом, а в деяких районах України до наших днів збереглася традиція плести коси з кіс, коли волосся на голові поділяють навпіл проділом, плетуть 6 косичок, із яких згодом і отримують 2 ажурні коси.

На основі плетіння кіс з'явилося багато сучасних варіантів зачісок, які надають образу жіночності, романтизму, ніжності та яскравості (фото 1).

Фото 1. Варіанти зачісок з використанням кіс

Сучасним трендом 2019–2020 є декорування вечірньої чи весільної зачіски у вигляді коси живими або штучними квітами. Для надання образу патріотичного звучання доречними будуть вплетені в коси українські квіти-символи: соняшники, ромашки, волошки, маки та штучна калина, як символ жіночої краси.

Зачіски в українському стилі мають схожу композиційну будову, форми зачісок прості та підкреслено лаконічні. Композиційним центром зачісок є безпосередньо коси, а їх акцентом може бути наявність декоративних прикрас, які, до того ж, надають зачісці вишуканості й елегантності.

Проте в сучасному варіанті виконання зачіски з використанням кіс наявна навмисна недбалість з натяком на натуральність, зокрема у вигляді випущених локонів біля обличчя. Власне таке дизайнерське рішення робить зачіску більш сучасною, динамічною, вільною.

Як один із найдавніших традиційних символів в українському костюмі дівчини є віночок, який виступає певним оберегом дівочої цноти. Виплетений із польових трав і квітів, він прикрашав дівочі коси під час найрізноманітніших святкувань. «Віночок здавна символізував чистоту та незайманість нареченої, а знімання його з голови під час весілля говорило про перехід у статус заміжньої жінки» [4]. У сьогоденному дизайні зачіски віночок, як частинка нашої історії, став декором, одним із аксесуарів цілісного образу.

Українська сучасна зачіска живе і в армійському строю. Так, жінки-воїни започаткували новий тренд: коси із вплетеними синьо-жовтими квітами вже декілька років поспіль вражають багатьох під час урочистих заходів [5]. Традиція народилась у 2014 році, коли через бойові дії на Донбасі був пришвидшений випуск офіцерів. Відтоді цей символічний вияв патріотизму переріс у традицію, яку підхопили наступні військовослужбовці-жінки.

Поступово суспільство стає менш консервативним щодо чоловічих зачісок. Сучасна чоловіча мода з елементами етностилу України відвойовує у жінок коси, які на 2019 рік стилісти вважали новим трендом у перукарському мистецтві. Коси – це один з виборів, якому чоловіки тепер повсюдно віддають перевагу, руйнуючи стереотип про те, що це зменшує «мужність». Серед варіантів використання кіс у чоловічій зачісці є: коса на потилиці, одна бічна коса, будь-які варіанти кіс у поєднанні з іншими зачісками, аж до ірокеза, плетіння у вигляді «колоска» тощо.

Отже, традиційні українські національні зачіски є джерелом для моделювання сучасних зачісок, як жіночих, так і чоловічих. Здебільшого – це використання різних кіс та їх плетіння. Україна надихає дизайнерів на сучасні версії народного костюму, а також на використання традиційних українських мотивів в декорі зачіски і нарядів.

Список використаних джерел:

1. Ігнатенко, Ірина. З лица води не пити: уявлення про красу в традиційній українській культурі [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

genderindetail.org.ua/season-topic/tema-sezonu/z-litsya-vodi-ne-piti-uyavlennya-pro-krasu-v-traditsiyniy-ukrainskiy-kulturi-134187.html?task=showMore&sub=85&cc=99&curpos=3&listvars=nc_ctpl=201&recNum=3&targetObj=187&label=TopicArticles&subLink=/season-topic/tema-sezonu/.

2. Гнатюк, Володимир (1979). Пісня про покритку, що втопила дитину.
3. Современные прически в украинском стиле. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [_www.placen.com.ua/placent-formula/sovremennye-pricheski-v-ukrainskom-stile/](http://www.placen.com.ua/placent-formula/sovremennye-pricheski-v-ukrainskom-stile/).
4. Весільний квітковий віночок для нареченої [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://topwedding.com.ua/wedding-flower-crowns/>.
5. Українські жінки-воїни започаткували новий тренд. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.radiosvoboda.org/a/27972683.html/.